

„Nu te teme, turbă mică”: A evangheliza într-o epocă de schimbări (I)

Este timpul să ne schimbăm privirea, să trecem de la nostalgie la îndrăzneală, de la o credință defensivă la o credință care propune cu încredere o viziune asupra lumii și a vieții. Capitolul 18 din seria „Luptă, apropiere și misiune”.

02.04.2026

Un grup de exploratori, formați de ani de zile în deșert, pătrunde în teritorii nemaivăzute. Înaintează printre coline și văi bogate; găsesc ciorchini de struguri pe care îi pot duce doar doi și smochine care ar face pe oricine să pălească într-o piață orientală (cf. Nm 13,17-24). Sunt plini de entuziasm, aproape de euforie, văzând în sfârșit acel pământ atât de așteptat: verdele, viața, roadele uriașe. Inima li se umple de uimire; speranța devine concretă, palpabilă. Ating, cu vârful degetelor, o lume care pare să le ofere tot ceea ce au așteptat ani de zile. Dar, odată cu această promisiune, se amestecă și neliniștea: acest pământ va trebui cucerit. Și în aer plutește un nu știu ce de ostilitate.

Exploratori într-o lume de giganți

De departe se văd cetăți fortificate. Mai de aproape, exploratorii descoperă locuitori înalți ca stejarii, adevărați giganți! Unii uită de puterea lui Dumnezeu și seamănă neghina pesimismului. Deodată, poporul începe să ducă dorul manei din deșert... Entuziasmul li se risipește ca roua la primul răsărit al soarelui. Atmosfera se tensionează între cei care vor să lase totul și să se întoarcă în Egipt și cei care încă au scânteia în ochi și spiritul cuceritor: câțiva „nebuni”, în realitate. Pământul este frumos, da, dar întreprinderea pare titanică, în toate sensurile. Crește conștiința de a nu fi la înălțime; se clatină siguranțele pe care credeau că le au (cf. Nm 13,27–14,4). Inima se împarte între încredere și ispita de a fugi, între dorința de a se aventura și frica de a fi nimiciți. Alternativa este clară: ori

intri în contact, ori te baricadezi în deșert pentru totdeauna.

Poporul va rămâne prins în această alegere timp de decenii. Îi blochează, în fond, lipsa de încredere în Dumnezeu. În urechi le răsună încă acea parte a relatării exploratorilor: „am văzut acolo uriași, pe fiii lui Anac, din neamul uriașilor; iar noi ni se părea că suntem ca niște lăcuste și tot așa li se părea și lor” (Nm 13,33). Paralizați de frica unei noi provocări, aproape toți vor îmbătrâni. Doar câtorva „nebuni” — Caleb, din tribul lui Iuda, și Iosue, din tribul lui Efraim — li se va îngădui să supraviețuiască trecerii timpului. Nu sunt cei mai mari, nici cei mai îndrăzneți, dar știu că victoria nu depinde de forțele lor, nici de rezistența armelor lor, ci de Dumnezeu cel viu care umblă în mijlocul lor.

Patruzeci de ani mai târziu, după o lungă perioadă de purificare a acelei speranțe șovăielnice, poporul se află din nou la porțile pământului făgăduit. Sunt încă prezenți Caleb și Iosue, conducătorul care a avut încredere în Dumnezeu și care va călăuzi acest popor reînnoit dincolo de Iordan. Îi împing înaintea cuvintelor pe care Domnul le-a rostit prin Moise: „Alege viața” (Dt 30,19). Dumnezeu le spune — și ne spune fiecăruia dintre noi —: „Iată, te-am creat ca să trăiești, ca să fii fericit... Mă vei alege pe Mine, vei alege Viața?”. Aceasta au descoperit și au ales „cei mici”: știu că toată dorința infinită de a trăi pe care o poartă în ei își are izvorul și destinul în Dumnezeu. Și nu doresc altceva. Au înțeles că a reuși în viață, a-ți împlini viața, înseamnă a lăsa ca iubirea lui Dumnezeu să-i inunde și apoi să o dăruiască cu mâinile pline^[1].

Totuși, există un aspect fundamental pe care evreii adunați în jurul lui Iosue nu îl pot încă înțelege. Le lipsește cheia pentru a interpreta corect această intrare în pământul făgăduit. Cufundați în propria lor istorie de exil și eliberare, nu pot percepe semnificația ei mai profundă. Nu înțeleg încă rolul lor în marea istorie a mântuirii.

Deocamdată sunt orientați spre cucerire, spre confruntare: visează la o victorie zdrobitoare, pe care o vor cânta în întreaga carte a lui Iosue. Este vorba de a înfrunța și a câștiga, de a opune propria forță — deși comparativ destul de redusă — și propria cultură — în realitate încă foarte limitată — celei a popoarelor din fața lor. Este vorba de a duce la îndeplinire o cucerire militară și culturală, folosind armele disponibile.

În realitate, poporul care intră cu Iosue în pământul făgăduit va reuși

doar cu mare dificultate să-și facă loc printre acele națiuni. Deși se agață de rădăcinile sale, va învăța să țese relații cu celelalte popoare. Și, încetul cu încetul, va începe să înțeleagă că rolul său între ele nu este unul de dominație. Cheia interpretării va fi dată de Domnul prin profeți: „Te-am pus ca lumină a neamurilor, ca mântuirea mea să ajungă până la marginile pământului” (Is 49,6). Erau chemați să lumineze! Și, de aceea, conta puțin numărul lor, conta puțin distincția sau bagajul cultural de care dispuneau. Nu era o problemă să se confrunte cu pământuri necunoscute sau cu popoare de giganti. Lumina pe care o purtau era cea a lui Dumnezeu, care a voit să locuiască în mijlocul lor ca „Principe al păcii” (Is 9,5). Vor lumina neamurile cu pacea pe care lumea nu o poate da (cf. Lc 10,5-6; In 14,27), „pacea lui Cristos înviat, o pace neînarmată și dezarmantă, umilă și perseverentă”^[2].

A intra în legătură

Un „apostol modern”^[3] poate să se simtă și el ca unul dintre acei mici exploratori într-o lume de giganți. Exploratori care ar vrea să ducă în inima lumii chivotul alianței care va lumina toate neamurile. „Fii ai luminii, frați ai luminii: asta suntem. Purtători ai singurei flăcări capabile să lumineze drumurile pământești ale sufletelor, ai singurei străluciri în care nu vor exista niciodată întunericuri, penumbre sau umbre”^[4].

Ca poporul care îl însoțea pe Iosue, am vrea să găsim încrederea de a trece de la deșert la un pământ împărtășit cu persoane foarte diferite. Pentru că tocmai această imersiune ne va permite să devenim lumină pentru popoare. Pentru a realiza aceasta, însă, trebuie mai întâi făcut acel mare pas pe care poporul din deșert l-a lăsat

neîmplinit. Este necesar să ne hotărâm să intrăm în legătură. Noi, popor ales, dar pe deplin conștienți de micimea și insuficiența noastră; și *ceilalți*, care sunt adevăratul motiv pentru care Domnul ne-a ales. Acei alții, care uneori par giganți și pot părea atât de diferiți, dar care, în fond, sunt ca noi. Unii dintre ei nu îl cunosc încă pe Dumnezeu viu și adevărat sau au o imagine greșită despre El. Și au nevoie de noi, pentru că, deși trăiesc într-un pământ bogat, adesea o duc destul de greu.

În orice caz, „nu este adevărat că toți oamenii de astăzi — așa, în general și în bloc — sunt închiși sau rămân indiferenți față de ceea ce credința creștină învață despre destinul și ființa omului; nu este adevărat că oamenii din aceste vremuri se ocupă doar de lucrurile pământului și nu se interesează să privească spre cer. Deși nu lipsesc ideologiile — și persoanele care le susțin — care sunt

închise, există în epoca noastră dorințe mari și atitudini josnice, eroisme și lașități, iluzii și dezamăgiri; creaturi care visează la o lume nouă, mai dreaptă și mai umană, și altele care, poate dezamăgite de eșecul idealurilor lor inițiale, se refugiază în egoismul de a căuta doar propria liniște sau de a rămâne cufundate în eroare”^[5].

Cum să ieșim în întâmpinarea lor? Cum să ne hotărâm nu doar să intrăm în contact, ci să rămânem într-un schimb permanent cu atâtea persoane pe care le întâlnim pe drumul vieții? În multe locuri din lume este evident că creștinii am devenit o „turmă mică” (Lc 12,32), așa cum erau și primii noștri frați în credință. Desigur, din când în când citim cu bucurie știri încurajatoare: de exemplu, despre creșterea numărului de botezuri ale adulților în unele țări sau despre creșterea vocațiilor sacerdotale pe alte

continente; de asemenea, ne dă siguranță să vedem atâția tineri celebrând jubileul împreună cu Papa. Toate acestea ne bucură, dar nu înlătură faptul că, în unele locuri, rămânem o minoritate, uneori redusă la tăcere de o cultură care adesea nu înțelege credința creștină. Generațiile se schimbă și transmiterea credinței devine mai dificilă. Se înțelege nedumerirea multor părinți care, în ciuda eforturilor lor, nu au reușit să transmită viața creștină copiilor lor. Adesea au încercat urmând ceea ce au văzut la părinții lor. Totuși, de data aceasta transmiterea nu a funcționat. Ceva nu a mers bine. Printre alți factori aflați la originea acestui fenomen, unul este că contextul s-a schimbat radical și cere ceva diferit.

Benedict al XVI-lea explica faptul că, „în timp ce în trecut era posibil să se recunoască un țesut cultural unitar,

larg acceptat în referința sa la conținutul credinței și la valorile inspirate de aceasta, astăzi nu mai pare să fie așa în vaste sectoare ale societății, din cauza unei profunde crize de credință care afectează multe persoane”^[6]. Cu ani înainte, anunțase acest lucru și, cu mare luciditate, venerabilul Fulton Sheen: „Suntem la sfârșitul creștinătății. Nu al creștinismului, nu al Bisericii, ci al creștinătății”. Totuși, adăuga: „acestea sunt zile mari și minunate pentru a trăi (...). Nu este o perspectivă sumbră; este pur și simplu o imagine a Bisericii în mijlocul unei opoziții crescânde din partea lumii. Așadar, trăiți-vă viața cu deplină conștiință a acestui timp de încercare și sprijiniți-vă pe inima lui Cristos”^[7].

O credință care caută o mie de moduri de a se exprima

Și atunci? Atunci este timpul să schimbăm privirea, să trecem de la nostalgie la îndrăzneală, de la o credință defensivă la o credință care propune cu încredere o viziune asupra lumii și a vieții. În fața acestei lumi atât de promițătoare, dar aparent pline de giganți — tehnologici, financiari, culturali, mediatici — suntem chemați să ne încredem în Dumnezeu și să luăm o decizie. Putem idealiza cu nostalgie „vremurile bune de altădată”: este atât de ușor să credem, din prezent, că înainte totul era mai simplu... Totuși, pe lângă faptul că nu era întotdeauna așa, nici măcar pretutindeni, această privire îl blochează pe apostol, care rămâne să observe cu teamă această lume postcreștină și să aștepte ca ea să se îmbunătățească de la sine. Încrederea în Dumnezeu, în schimb,

ne conduce să privim înainte și să înfruntăm cu uimire tânără o lume care, uneori, are mult mai mult din ceva precreștin, pentru că trebuie să descopere aproape din nou noutatea lui Cristos.

„Cine este aceasta care se ivește ca zorile, frumoasă ca luna, strălucitoare ca soarele?” (Ct 6,10). În acest pasaj biblic, sfântul Grigore cel Mare vede Biserica drept adevăratul răsărit al lumii, deși acest răsărit este încă în drum spre împlinirea sa până la sfârșitul timpurilor. Ziua nouă nu este în urmă, ci înaintea noastră: „Cei care, în această viață, urmăm adevărul suntem ca zorile, pentru că în parte lucrăm deja în lumină, dar păstrăm încă și urme de întuneric (...). Sfânta Biserică a celor aleși va fi zi deplină când nu va mai avea niciun amestec de umbră a păcatului”^[8].

Această privire, care nu este doar un punct de vedere frumos, ne permite să ne umplem de speranță și să acceptăm provocarea pe care sfântul Ioan Paul al II-lea ne-a lansat-o când a început să vorbească despre o „nouă evanghelizare”^[9]: o acțiune apostolică reînnoită care cere tot mai multă inițiativă și creativitate personală. Dacă este adevărat că astăzi Biserica nu mai poate conta pe vântul favorabil al culturii dominante, al „spiritului vremurilor”, ea are totuși un vânt mult mai puternic, Duhul adevărului, care, și în această nouă eră a misiunii apostolice, ne va învăța și ne va aminti toate lucrurile (cf. In 14,26), pentru ca noi să putem duce pretutindeni vitalitatea reînnoitoare a Evangheliei.

Astăzi putem recunoaște din nou, în propria noastră experiență — prin fragilitatea noastră, atât numerică, cât și personală — acea experiență a

sfântului Paul: „Purtăm această comoară în vase de lut” (2Cor 4,7). Și, poate tocmai acum, în acest timp care ne pune la încercare, Dumnezeu ne invită la o atitudine mai misionară, mai creativă, mai personală, ca aceea a apostolilor și a primilor discipoli. Cu o credință care nu se limitează să se apere, ci caută o mie de moduri de a se exprima.

„Mânați de forța speranței, (...) vom redescoperi lumea cu o perspectivă plină de bucurie, pentru că a ieșit frumoasă și curată din mâinile lui Dumnezeu și astfel de frumoasă i-o vom înapoia”^[10].

* * *

„Nu te teme, turmă mică, pentru că Tatăl vostru a binevoit să vă dea împărăția” (Lc 12,32). Astfel îi încuraja Isus pe micul grup de discipoli dezorientați și plini de îndoieli care îl înconjurau. Și ne-o repetă astăzi și nouă. Când credința

este vie, ea este contagioasă. Și tocmai această vitalitate o face durabilă. Primii creștini nu aveau putere, nici structuri, nici număr. Totuși, unul câte unul, cu focul lui Cristos pe care îl purtau în inimă^[11], au schimbat inimile multora. Creștinii de astăzi sunt chemați să trăiască din nou parabola lui Isus care descrie atât de bine Biserica primelor generații: aluatul este puțin, dar dospește toată frământătura (cfr. Mt 13,33).

[1] «Combate, cercanía, misión (1): Elige la vida», opusdei.org.

[2] Prima salutare a Sfântului Părinte Leon al XIV-lea, 8 mai 2025.

[3] Sf. Josemaría, *Drum*, nr. 335.

[4] Sf. Josemaría, *Scrisoarea* 6, nr. 3.

[5] Sf. Josemaría, *E Cristos care trece*, nr. 132. Cf. și F. Ocáriz, Scrisoare pastorală, 14 februarie 2017, nr. 1.

[6] Benedict al XVI-lea, Scrisoarea apostolică *Porta fidei*, nr. 2.

[7] Citat în *De la cristiandad a la misión apostólica*, Universidad de Mary, Rialp, Madrid, 2025, p. 30.

[8] Sf. Gregorie cel Mare, *Tratat de morală despre Iob 29,2-4* (PL 76, 478-480).

[9] Sf. Ioan Paul al II -lea a folosit această expresie pentru prima oară într-o omilie în Polonia, la 9 iunie 1979 și a reluat-o într-un fel mai programatic în Haiti, la 9 martie 1983; în această ocazie a vorbit despre o „evanghelizare nouă”. Nouă în râvna ei, în metoadele ei, în exprimarea ei». Cf., de asemenea, *Christifideles laici* (1988), nn. 34-35, *Redemptoris Missio* (1990) nn. 33-34 și *Novo millennio ineunte* (2001) n. 40.

^[10] Sf. Josemaría, *Prietenii lui Dumnezeu*, nr. 219.

^[11] Cf. *Drum*, nr. 1.

Lorenzo De Vittori

.....

pdf | document generat automat din
<https://opusdei.org/ro-ro/article/nu-te-teme-turba-mica-a-evangheliza-intr-o-epoca-de-schimbari-i/> (02.04.2026)